

werd gearresteerd; bij zijn vader, cigenaar van de auto, werd huiszoeking gedaan. Berichten in de pers maakten van dat alles melding, koopman Blom werd er bij gehaald en Albrink die zich in de ene leugen na de andere verstrikt had, legde een gedeeltelijke bekentenis af: ook van Olst werd gearresteerd. De justitie kwam te weten dat de twee koffers ten huize van inspecteur Gemmeke volgepakt waren; ook bij hem werd huiszoeking gedaan. Albrink en van Olst hielden vol dat het een onschuldige zaak was: op verzoek van een Duitse relatie, Gerken, hadden ze alleen maar requisieten gekocht voor een operette-opvoering in het Osnabrückse *Stadttheater*. Gerken was onvindbaar: hij wist na een avontuurlijke tocht tien dagen later via België naar Duitsland terug te keren. Ook Lalieu's naam werd in de pers genoemd, o.m. in *De Telegraaf*. Lalieu las die berichten in Antwerpen, reisde spoorwegs naar Osnabrück, kreeg daar een, door de burgemeester bevestigde, schriftelijke verklaring van de directeur van het *Stadttheater* dat hij, Lalieu, niets met die uniformzaak te maken had gehad en dat die uniformen waar de Nederlandse pers vol van stond, trouwens alleen maar bestemd geweest waren voor een operette-uitvoering. Met die twee verklaringen trok Lalieu naar Amsterdam om er opgewonden zijn beklag te doen bij *De Telegraaf*. De politie werd gewaarschuwd, Lalieu werd gearresteerd, in zijn woning vond men een zakagenda met aantekeningen betreffende de observaties die hij in België en in het gebied van de Maginotlinie verricht had.

Hoe liep de zaak voor de betrokkenen af?

Lalieu werd na een paar maanden vrijgelaten (spionage in een ander land was in Nederland niet strafbaar) maar begin mei '40 geïnterneerd (daarop komen wij nog terug); tijdens de bezetting bleef hij allerlei werkzaamheden voor de *Abwehr* verrichten. Van Olst zat nog in Amsterdam in arrest toen de Duitsers er binnenrukten; zij forceerden zijn vrijlating; nadien gedroeg hij zich, aldus zijn naoorlogs vonnis, 'als volledig NSB'er'. Gerken verscheen op 12 mei '40 onder de naam 'dr. Müller' in het pas door de Duitsers bezette Almelo, dwong er de directeur van het Huis van Bewaring om Albrink jr. wicens proces samen met dat van van Olst op de 14de in Almelo gevoerd zou worden, vrij te laten en nam alle processtukken brutaalweg bij de officier van justitie in beslag. Inspecteur Gemmeke werd begin januari '40 uit de Amsterdamse politie ontslagen; hij bekleedde van augustus '40 af de rang van *Hauptsturmführer der Waffen-SS*.¹

¹ Het in '39-'40 door de Nederlandse justitie ten aanzien van deze affaire opgebouwde dossier is niet teruggevonden. Gedeeltelijk werd de affaire gereconstrueerd ten behoeve van de naoorlogse berechting van Lalieu en van Olst, hetgeen bemoeilijkt werd door het feit dat Gerken en zijn superieur, het hoofd van de *Abwehrstelle*